

Cryptografie

`http://www.michielstaessen.be/cryptografie`

7 mei 2007

- 1 Inleiding
 - Wat is cryptografie
 - Enkele begrippen
- 2 Symmetrische Cryptografie
 - Substitutie
 - Enigma
 - S-DES
 - DES
- 3 Wiskunde
 - Priem/Relatief priem
 - Modulaire rekenkunde
 - Fermat
 - Euler
- 4 Asymmetrische Cryptografie
 - Sleuteluitwisseling
 - Hashes
 - RSA

Wat is ...

Codeertheorie coderen om maximale leesbaarheid te garanderen

Cryptografie coderen om boodschap geheim te houden

Enkele begrippen

Plaintext niet-gecodeerd bericht

Ciphertext gecodeerd bericht

symmetrische cryptografie (of conventionele cryptografie)

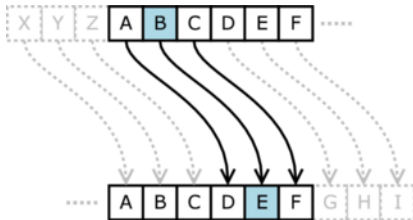
- encryptie = decryptie
- 1 sleutel

asymmetrische cryptografie (of public-key cryptografie)

- encryptie \neq decryptie
- 2 sleutels

Caesarvercijfering

Simpele verschuiving van letters

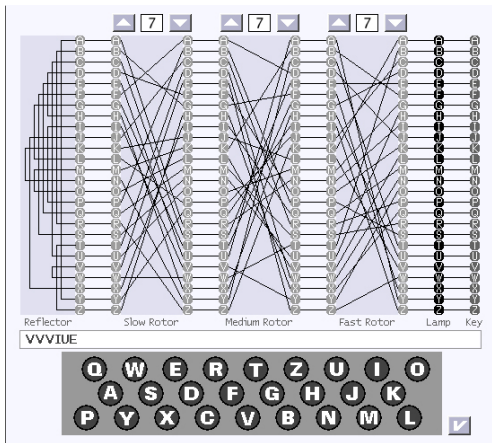

ROT13 Caesarvercijfering met 13 plaatsen

Enkelvoudige substitutie

Elke letter wordt vervangen door een andere letter
 $26!$ ($4 \cdot 10^{26}$) mogelijkheden bij gebruik van enkel letters

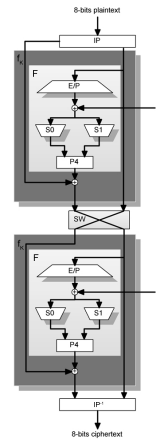
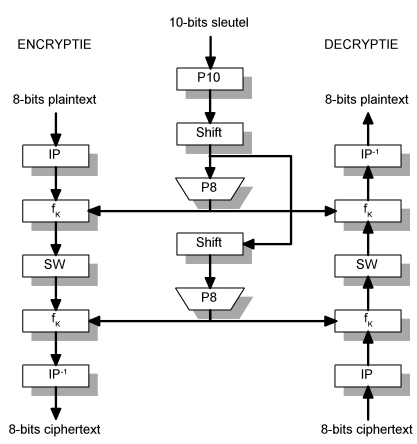
Enigma

S-DES, simpele variant van DES

- educatieve variant van DES
- codeert in blokken (8 bits)
- Binaire codering
- 10-bits sleutel (niet veilig!)

Het algoritme

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 P8 (Permutatie)
 - 1 Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - P8 (Permutatie)
 - Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - 2 P8 (Permutatie)
 - 3 Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - 2 P8 (Permutatie)
 - 3 Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - 2 P8 (Permutatie)
 - 3 Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - 2 P8 (Permutatie)
 - 3 Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Sleutelgeneratie

- 1 P10 (Permutatie)
- 2 Enkele verschuiving naar links per 5 bits
 - 1 Tweevoudige verschuiving naar links per 5 bits
 - 2 P8 (Permutatie)
 - 3 Resultaat: Sleutel 2
- 3 P8 (Permutatie)
- 4 Resultaat: Sleutel 1

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

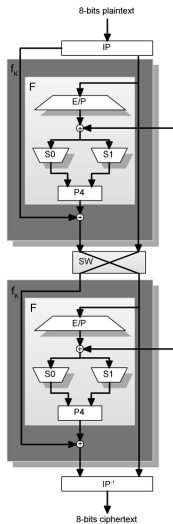
- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

S-DES ontleed: Codering

- 1 Beginpermutatie
- 2 functie f_K met substituties en permutaties
- 3 splits de invoer in eerste 4 bits (L) en laatste 4 bits (R)
- 4 Afbeelding F
 - 1 Expansie/Permutatie
 - 2 XOR met Sleutel 1
 - 3 P4 (Permutatie)
- 5 XOR met L (eerste 4 bits)
- 6 Verwissel L met R (Switch)
- 7 herhaal stap 1 tot 5

Verschillen met DES

S-DES	DES
blokken van 8 bits	blokken van 64 bits
10-bits sleutel	56-bits sleutel
2 ronden ($2 \times f_K$)	16 ronden

Priem/Relatief Priem

Een getal is een priemgetal als het slechts twee delers heeft: 1 en zichzelf.

Twee getallen zijn relatief priem ten opzichte van elkaar als en slechts als ze grootste gemene deler 1 hebben.

Definitie

We bekijken de deling: $\frac{A(X)}{D(X)}$

We verkrijgen bij deze deling:

- quotiënt $Q(X)$
- rest $R(X)$

Een modulobewerking geeft de rest na deling door de modulo.

Voorbeeld: $10 \equiv 3 \pmod{7}$

Stelling van Fermat

$\forall a \in \mathbb{N}$ en p een priemgetal:

$$a^{p-1} \equiv 1 \pmod{p} \quad (1)$$

De Phi-functie

$\phi(n)$ geeft het **aantal** getallen, kleiner dan n , die relatief priem zijn met n .

Voor priemgetallen:

$$\phi(p) = p - 1 \quad (2)$$

Eigenschap

Voor twee priemgetallen p en q :

$$\phi(pq) = \phi(p) \times \phi(q) \quad (3)$$

$$= (p-1) \times (q-1) \quad (4)$$

Stelling van Euler

$\forall a, n > 0:$

$$a^{\phi(n)} \equiv 1 \pmod{n} \quad (5)$$

Sleuteluitwisseling

Hash-functies

RSA-codering: werking

Enkele waarheden:

- $e \cdot \frac{1}{e} = e \cdot e^{-1} = 1$
- $M^{e \cdot e^{-1}} = M^1 = M$
- $M^{e \cdot e^{-1}} \bmod n = M^1 \bmod n = M \bmod n$

Stel $d = e^{-1}$

$M = M^{ed} \bmod n$

RSA-codering: werking

Enkele waarheden:

- $e \cdot \frac{1}{e} = e \cdot e^{-1} = 1$
- $M^{e \cdot e^{-1}} = M^1 = M$
- $M^{e \cdot e^{-1}} \bmod n = M^1 \bmod n = M \bmod n$

Stel $d = e^{-1}$

$$M = M^{ed} \bmod n$$

RSA-codering: werking

Enkele waarheden:

- $e \cdot \frac{1}{e} = e \cdot e^{-1} = 1$
- $M^{e \cdot e^{-1}} = M^1 = M$
- $M^{e \cdot e^{-1}} \bmod n = M^1 \bmod n = M \bmod n$

Stel $d = e^{-1}$

$$M = M^{ed} \bmod n$$

RSA-codering: Waarom werkt het?

RSA-codering: samenvatting

Ingrediënten

- Twee priemgetallen p en q (Privaat)
- $n = pq$ (Publiek)
- e zodat $\text{ggd}(e, \phi(n)) = 1$ en $1 < e < \phi(n)$ (Publiek)
- $d \equiv e^{-1} \pmod{n}$ (Privaat)